

# VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 28. listopadu 2012 č. 865

## Stanovisko

### **vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (sněmovní tisk č. 839)**

Vláda na jednání své schůze dne 28. listopadu 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (sněmovní tisk č. 839), a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas**, a to dále z dále uvedených důvodů.

1. Přijetí nového občanského zákoníku předcházela více než desetiletá příprava, v rámci níž byl návrh zákona předložen do mimořádně širokého připomínkového řízení, ve kterém se k němu mohla vyjadřovat odborná i laická veřejnost. Vládní návrh zákona s původně navrhovanou účinností od 1. ledna 2013 byl Poslanecké sněmovně předložen v květnu 2011. Následně na půdě Parlamentu České republiky byl návrh nového občanského zákoníku spolu s návrhem zákona o obchodních korporacích a zákona o mezinárodním právu soukromém, tvořícími základ rekodifikace soukromého práva, předmětem řady expertních jednání a diskusí. Rovněž odborná veřejnost byla o jeho přípravě podrobně informována a mohla se s ním seznámit ve všech fázích jeho projednávání. Po proběhnutí tohoto dlouhodobého a podrobného legislativního projednání byl nový občanský zákoník v konečné podobě schválen a publikován ve Sbírce zákonů v březnu 2012, a to s téměř dvouletou legisvakancí dobou, sloužící dostatečně k seznámení se s novou právní úpravou. V současné době jsou připravována, popřípadě již realizována ze strany Ministerstva spravedlnosti, ale i dalších subjektů, jako jsou profesní sdružení právnických povolání, profesní komory apod., opatření (školení, přednášky, výkladová stanoviska) sloužící k podrobnému seznámení odborné veřejnosti s novou právní úpravou, dále například Ministerstvo spravedlnosti aktualizuje specializovaný webový portál k rekodifikaci, který přehledným a interaktivním způsobem představí široké veřejnosti nejzásadnější změny, které jsou s rekodifikací soukromého práva spojeny.

2. V předloženém návrhu zákona je navrhováno posunutí účinnosti pouze občanského zákoníku. Rekodifikace soukromého práva však nebyla provedena pouze přijetím nového občanského zákoníku, ale spolu s ním byl přijat i zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém, které stejně jako občanský zákoník nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2014 a jsou s ním úzce provázané. Posunutí účinnosti pouze jednoho ze tří stěžejních zákonů, na nichž je postavena rekodifikace, je proto nutno považovat za kontraproduktivní, neboť výsledkem by bylo právě rozkolísání stávajícího právního řádu. Kupříkladu odložením nabytí účinnosti nového

občanského zákoníku ke dni 1. ledna 2015, aniž by bylo ke stejnému dni odloženo nabytí také zákona o obchodních korporacích, by vznikla dvojí platná a účinná právní úprava obchodních společností a družstev. V případě odložení nabytí účinnosti pouze občanského zákoníku budou obchodní společnosti a družstva v období od 1. ledna 2014 do 1. ledna 2015 upraveny současně zákonem o obchodních korporacích i stávajícím obchodním zákoníkem.

V současné době je však třeba návrh na posunutí účinnosti nového občanského zákoníku posuzovat rovněž z hlediska provázanosti s úpravami dalších právních předpisů, které se změnami v občanském zákoníku souvisejí, a s jejich navrženou účinností. Týká se to nejen připravovaného doprovodného (změnového) zákona, ale především předpisů, které jsou novelizovány samostatně, například předpisů v oblasti daňové a důchodové reformy, projektu jednoho inkasního místa, účetnictví, evidence cenných papírů, zákona o státním občanství, katastrálního zákona a dalších, z nichž některé již byly vládou předloženy Poslanecké sněmovně k projednání.

3. Novým občanským zákoníkem je mimo jiné uskutečňována transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES. Lhůta pro transpozici zmíněné směrnice uplyne dne 13. prosince 2013. Odložení účinnosti nového občanského zákoníku na 1. leden 2015 by mělo za důsledek nedodržení závazného termínu pro transpozici směrnice, což by mělo nepochybně za následek hrozbu řízení o porušení čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie, jež by mohlo vyústit až v předložení žaloby k Soudnímu dvoru Evropské unie a následným sankčním krokům ze strany Evropské unie vůči České republice. Kromě toho je včasná transpozice uvedené směrnice plně v zájmu českých spotřebitelů, neboť jim přinese lepší právní prostředí pro uplatnění jejich práv.

4. V souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku, zákona o obchodních korporacích a zákona o mezinárodním právu soukromém se řada soukromých subjektů již nyní sama aktivně připravuje na spuštění rekodifikace soukromého práva ke dni 1. ledna 2014, a to zejména přizpůsobením svých informačních systémů, často například i stovek typů smluv a obchodních podmínek, do čehož investují nemalé prostředky. Jedná se zejména o banky, pojišťovny apod. To platí nejen pro české subjekty, ale také i zahraniční investory, kteří sledují vývoj v naší zemi a připravují se na spuštění rekodifikace. Odklad účinnosti nového občanského zákoníku by proto přinesl riziko arbitrážních řízení iniciovaných ze strany těchto investorů z důvodu zmaření investic.

5. Ze všech výše uvedených důvodů by další oddalování nabytí účinnosti nového občanského zákoníku přineslo, v rozporu s deklarovaným cílem, rozkolísání stávajícího právního řádu a přispělo by k právní nejistotě.